

การศึกษา

เทศกาลของเขมร ตอนที่ ๔

พิธีการป้อนข้าวเม่าของชาวกัมพูชา เป็นพิธีสุดท้ายในเทศกาลแข่งเรือลอยประทีปไฟให้พระจันทร์ และป้อนข้าวเม่า การป้อนข้าวเม่าภาษาเขมรเรียกว่า **ธิดีสมกัธูท ปี ที ออก ออม บก** จะเริ่มทำพิธีในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ตอนกลางคืน ทางวัดจะเริ่มพิธีโดยให้ดำข้าวเม่าแก่กัน ซึ่งจะเป็นหนุ่มสาวในหมู่บ้าน อย่างน้อยสิบทีม แต่ละทีมจะแข่งกัน ทั้งการดำ และการฝีด เริ่มตั้งแต่หัวค่ำถึงเที่ยงคืน (พระจันทร์ตรงหัว) หลังจากดำเสร็จแล้วจะแบ่งข้าวเม่าออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ จะแบ่งไว้ถวายพระสงฆ์ในวันรุ่งขึ้น ส่วนที่ ๒ จะนำข้าวเม่าใส่ไว้ในขันวางไว้บนโต๊ะ ๒ ขัน เพื่อแข่งขันกัน โดยกรรมการจะจัดเตรียมนำข้าวเม่า น้ำมะพร้าว กล้วยสุก น้ำตาลโตนดและผลไม้ อื่นมาเตรียมไว้ ผู้ที่แข่งขันกันคือหนุ่มสาวในหมู่บ้าน โดยผู้หญิงเป็นคนป้อน ผู้ชายเป็นคนกิน เมื่อเริ่มสัญญาณสาว ๆ เริ่มทำการป้อนให้ฝ่ายชาย ป้อนแล้วป้อนอีกจนกลืนไม่ทันหกลเรียกราดเติมไปหมด ฝ่ายหญิงจะถามฝ่ายชายว่า อิ่มหรือยัง หรือจะถามว่าฝนตกหรือไม่ตก ส่วนฝ่ายชายก็พยายามกลืนข้าวเม่าอย่างทุลักทุเล

แล้วตอบว่าอิ่มแล้ว บริบูรณ์แล้ว หรือก็บอกว่า ฝนตกแล้ว ถ้ากลุ่มไหนทำเสร็จก่อนถือว่าเป็นผู้ชนะโดยการตะโกนโห่ร้อง พิธีกรรมทั้ง ๔ อย่างนี้ประชาชนชาวกัมพูชาถือว่าเป็นประเพณีที่สำคัญที่สุด และจะประกอบพิธีทุก ๆ ปี เพื่อดีดใจไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติตลอดไป

เทศกาลสำคัญของชาวกัมพูชาที่จะกล่าวถึงต่อไปคือ เทศกาลปีใหม่ของกัมพูชา **ចេញចូលឆ្នាំខ្មែរ** **บน โจด หน่า คแม** หมายถึง เทศกาลปีใหม่หรือเทศกาลสงกรานต์ของชาวกัมพูชา เป็นเทศกาลที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ (สมัยพระนคร) สมัยโบราณเริ่มในเดือน **ธิดีสมกัธูท** **แค มิ เกียะ เซ** (เดือนอ้ายนับตามจันทรคติ) แล้วได้เปลี่ยนมาเป็นเดือน **ธิดีสมกัธูท** **แค แจด** (เดือนห้า) ในปัจจุบันโดยถือตามสุริยคติ คือประมาณวันที่ ๑๓-๑๕ เดือนเมษายน ของทุกปี

เทศกาลปีใหม่ของชาวกัมพูชาจะกล่าวต่อไปในคราวหน้า.

พลอย แสงลอย เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปร